

14.02.2017

Ysp/6

Asia tulee käsitellä 14.2.2017

§ 49

Ympäristölautakunnan lausunto toivomusponnosta, joka koskee Helsingin kallioluonnon säilyttämistä

HEL 2016-012140 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Helsingin yleiskaavan alueen kallioperä ei luonto- ja maisema-arvojen sekä tiheän asutuksen vuoksi sovellu maa-aineksen ottamiseen tähtäävään lousintaan. Pienempiä lousintoja tehdään jatkuvasti talonrakennuksen ja infrastruktuurin tarpeisiin. Luontotietojärjestelmän arvokkaiden geologisissa kohteissa on laajoja kalliialuerajauksia, joista osa on siirtynyt myös asemakaavoihin virkistysaluemerkintöinä, joskus myös erityisiä geologisia arvoja esiin nostavina lisämerkintöinä. Pienet geologiset arvokohteet, kuten siirtolohkareet ja hiidenkirnut, pyritään asemakaavoituksessa turvaamaan rakentamiselta.

Kallioluonto on virkistyskäyttäjien arvostamaa etenkin näköalapaikoilla. Sen eri elementit kestävät käyttöpainetta hyvin eri tavoin. Geologiset luontoarvot kestävät hyvin suosituksen luonnonnähtävyyden aseman, mutta kalliokasvillisuus on erityisen arkaa kulutukselle. Helsingissä tapaa kehittyneitä iästä poronjäkälikköä lähinnä aidatuilla tai muuten vaikeasti saavutettavilla kalliialueilla.

Luonnonsuojelualueilla on mahdollista rauhoitussäännösten avulla säätää liikkumisrajoituksia, kuten ns. polkupakko. Tätä keinoa on käytetty lintuvesillä ja suoalueilla, mutta ei vielä toistaiseksi kallioiden, joilla ihmisten kulkutapa ja halu poiketa polulta on paljon suurempi kuin kosteikko-ympäristöissä. Virkistysalueilla jokamiehen oikeutta ei ole edes mahdollista rajoittaa tällä tavoin. Jatkossa olisi hyvä harkita ihmisten kulun ohjaamista paremmin myös kallioiden suojeleminen, joilla kasvaa herkkää kalliokasvillisuutta.

Yleiskaavan yhteydessä hyväksytyssä luonnonsuojeluohjelmassa 2015-24 on useita kallioluontoa sisältäviä uusia suojelealueita. Niistä erityisasemassa on Kalkkisaari, joka on kasvillisuudeltaan hyvin arvokas ja huonosti kulutusta kestävä. Muita pääosin kallioluonnon kohteita ovat Kivikon ulkoilupuiston kalliialue, Hallainvuori, Skatanniemi ja Patterinmäki. Näiden lisäksi suojelun piiriin tulee laajalti kallioiden mm. Uutelessa, Meri-Rastilassa sekä saaristossa.

Käsittely

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
800012-62637
Alv.nro
FI02012566

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Lisätään kappaleen neljä loppuun:

"Jatkossa olisi hyvä harkita ihmisten kulun ohjaamista paremmin myös kallioisilla suojelualueilla, joilla kasvaa herkkää kalliokasvillisuutta."

Kannattaja: Matti Niemi

Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä vastaehdotuksen.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Ympäristölautakunta antaa seuraavan lausunnon.

Helsingin yleiskaavan alueen kallioperä ei luonto- ja maisema-arvojen sekä tiheän asutuksen vuoksi sovellu maa-aineksen ottamiseen tähtäävään louhintaan. Pienempiä louhintoja tehdään jatkuvasti talonrakennuksen ja infrastruktuurin tarpeisiin. Luontotietojärjestelmän arvokkaisuudessa geologisissa kohteissa on laajoja kallioaluerajauksia, joista osa on siirtynyt myös asemakaavoihin virkistysaluemerkintöinä, joskus myös erityisiä geologisia arvoja esiin nostavina lisämerkintöinä. Pienet geologiset arvokohteet, kuten siirtolohkareet ja hiidenkirnut, pyritään asemakaavoituksessa turvaamaan rakentamiselta.

Kallioluonto on virkistyskäyttäjien arvostamaa etenkin näköalapaikoilla. Sen eri elementit kestävät käyttöpainetta hyvin eri tavoin. Geologiset luontoarvot kestävät hyvin suosituksen luonnonnähtävyyden aseman, mutta kalliokasvillisuus on erityisen arkaa kulutukselle. Helsingissä tapaa kehittyneitä iäkästä poronjäkälikköä lähinnä aidatuilla tai muuten vaikeasti saavutettavilla kallioalueilla.

Luonnonsuojelualueilla on mahdollista rauhoitussäännösten avulla säätää liikkumisrajoituksia, kuten ns. polkupakko. Tätä keinoa on käytetty lintuvesillä ja suoalueilla, mutta ei vielä toistaiseksi kallioilla, joilla ihmisten kulkutapa ja halu poiketa polulta on paljon suurempi kuin kosteikko-ympäristöissä. Virkistysalueilla jokamiehenoikeutta ei ole edes mahdollista rajoittaa tällä tavoin.

Yleiskaavan yhteydessä hyväksytyssä luonnonsuojeluohjelmassa 2015-24 on useita kallioluontoa sisältäviä uusia suojelualueita. Niistä erityisasemassa on Kalkkisaari, joka on kasvillisuudeltaan hyvin arvokas ja huonosti kulutusta kestävä. Muita pääosin kallioluonnon kohteita ovat Kivikon ulkoilupuiston kallioalue, Hallainvuori, Skatanniemi ja Patterinmäki. Näiden lisäksi suojelun piiriin tulee laajalti kallioita mm. Uutelessa, Meri-Rastilassa sekä saaristossa.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Kaupunginvaltuusto hyväksyi alla olevan toivomusponnen käsitellessään kokouksessa 26.10.2016 Helsingin uutta yleiskaavaa.

Helsinki on Euroopan kallioisin pääkaupunki. Hyväksyessään yleiskaavan kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet suojella ja osoittaa virkistyskäyttöön Helsingin jäljellä oleva, arvokas kallioluonto mahdollisimman laajasti. (Mari Holopainen)

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt ympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon 1.3.2017 mennessä.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano